

عنوان: زیارت در فرهنگ مردم بختيار

نویسنده: عباس فغی‌بی

ناشر: نیوشه

سال انتشار: ۱۳۹۷

صفحات: ۱۲۵

قیمت: ۲۰/۰۰۰ تومان

کتاب زیارت در فرهنگ مردم

بختياری، در سه بخش تنظیم شده و به سنت ایرانی - اسلامی زیارت در فرهنگ این قوم پرداخته است. نویسنده در گفتار آغازین، کتاب خود را اولین گام در این حوزه دانسته و اظهار کرده است؛ زیارت از جمله مناسکی است که جایگاهی مهم در زندگی مردم ایل بختياری دارد. در

این کتاب، به موضوع «زیارت» از جنبه‌های مختلفی پرداخته شده است. گفتار اول، به فلسفه زیارت و زبان‌شناسی آن اختصاص دارد. گفتار دوم، به آیین‌ها و آداب زیارت، آیین بدرقه و استقبال، ضرب‌المثل‌های فارسی، باورهای زیارت و... پرداخته است. گفتار سوم و پایانی نیز که مفصل‌ترین بخش کتاب به شمار می‌رود، زیارت در فرهنگ و ادبیات شفاهی مردم بختياری را بررسی کرده است.

یکی از مباحث مطرح شده در این فصل، مردم بختياری و مسئله زیارت است: کارکردهای متنوع زیارتگاه‌ها، امامزاده‌ها و مکان‌های زیارتی در حل و فصل مشکلات مردم برای آشتی‌کنان، صلح، خواستگاری، خون‌بس، خین و چو (خون و چوب)، قسم دادن متهم، اثبات گناه یا تبرئه مظنون و... برای مردم، بویژه ساکنان محلی، بسیار اساسی

و اثرگذار است. چادر زدن در کنار زیارتگاه‌ها و مجاور شدن به منظور حل گلایه‌ها و دعاها از سنت‌های مردم بختیاری است. اعتقاد به تقدس و پاکی زمین اطراف این بناها موجب شده است که این قوم، بزرگان خود را در کنار مزار شریف، سادات و اهل بیت به خاک بسپارند تا در رستخیز از شفاعت این بزرگان برخوردار شوند.

معرفی مکان‌های زیارتی متعدد در نزد بختیاری‌ها یکی دیگر از ویژگی‌های این کتاب است چرا که به طور معمول، هر طایفه و گروهی به امامزاده خاصی اعتقاد دارند و باورهای متفاوتی در مورد هر کدام از آنها وجود دارد. البته بختیاری‌ها مکان‌های مذهبی دیگری هم دارند که به آنها قدمگاه، نظرگاه و یا مقبره می‌گویند و در هنگام کوچ و عبور از مسیر هر یک، به دلیل کمبود زمان و وقت لازم، از راه دور مناسک احترام‌آمیز و زیارت‌گونه خود را با ادای «سلام» به جای می‌آورند. به این اماکن در اصطلاح سلام‌گاه (سَلْم گه) می‌گویند.

کتاب یادشده کوششی ارزشمند برای معرفی قوم بختیاری و نیز شناخت فرهنگ، دین، اخلاق گذشت و ارزش‌های مانای زیارت و عبادت در میان آنان است.